نگاه

ذخیره‌سازی کالاهای اساسی با ارز ۱۲۲۶ تومان

● **فارس:** معاون بازرگانی داخلی وزیر صنعت با تاکید بر اینکه ذخایر کالاهای اساسی با ارز هزارو۲۲۶تومان است، قیمت کالاهای اساسی در نمایشگاه ضیافت را اعلام کرد و گفت: هرگونه افزایش از این قیمت‌ها تخلف است و باید به آن رسیدگی شود. حسن رادمرد گفت: ذخایر کالاهای اساسی با ارزهزارو۲۲۶تومانی انجام شده است، پس افزایش نرخ مرجع نمی‌تواند تاثیری در قیمت ذخایر این کالاها داشته باشد. وی افزود: ذخایری که از کالاهای اساسی تاکنون انجام شده است، بیش از تکالیف و براساس دستور وزیر صنعت به نحوی انجام شده است که تا پایان سال جوابگوی کشور خواهد بود.

آخرین یارانه نقدی دولت احمدی‌نژاد شنبه واریز می‌شود

● **فارس:** سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها خبر داد: یارانه ۴۵۵۰۰تومانی تیرماه روز شنبه ساعت ۲۴ واریز و قابل برداشت می‌شود. در اطلاعیه سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها آمده است: پرداخت مرحله ۲۹ یارانه نقدی مربوط به تیر ۹۲ ساعت ۲۴ روز شنبه ۹۲/۴/۲۲ به ازای هر نفر ۴۵۵۰۰تومان به حساب بانکی سرپرستان محترم خانوار واریز و قابل برداشت خواهد بود. به گزارش فارس محمدباقر نوبخت، مشاور اقتصادی حسن روحانی رییس‌جمهور منتخب پیش از این گفته بود، دو دوهک پردرآمد از دریافت یارانه نقدی حذف خواهند شد.

مصرف بنزین اوج گرفت خودکفایی به مخاطره افتاد

● **تسنیم:** عضو کمیسیون انرژی مجلس، با اشاره به افزایش مصرف بنزین در کشور، گفت: متاسفانه در برخی از ماه‌های سال مصرف بنزین در کشور با افزایش سرسام‌آوری مواجه شده که این موضوع می‌تواند خطری برای نرسیدن به خودکفایی بنزین تلقی شود. سیدمهدی موسوی‌نژاد گفت: قبل از اجرای طرح سهمیه‌بندی بنزین مصرف این فرآورده نفتی در کشور با افزایش چشمگیری مواجه شده بود، اما طرح سهمیه‌بندی توانست سدی در برابر رشد مصرف‌ها ایجاد کند. نماینده مردم دشتستان در مجلس افزود: شش‌سال از اجرای طرح سهمیه‌بندی بنزین گذشته است، اما به دلیل برخی معضلات از جمله پایین‌بودن قیمت بنزین داخلی در مقایسه با نرخ‌های بین‌المللی، مصرف این سوخت در کشور افزایش یافته و دلالان و قاچاقچیان سوخت را وسوسه کرده است. موسوی‌نژاد اظهار کرد: هرچند به‌طور دقیق نمی‌توان اذعان کرد که ایران در تولید بنزین به خودکفایی کامل رسیده باشد، اما طرح سهمیه‌بندی بنزین تا حدودی توانست نیاز کشور به بازارهای جهانی را به شدت کاهش دهد.

حقوق مصرف‌کننده در نرخ جدید شیر لحاظ شد

● **تسنیم:** قائم‌مقام وزیر صنعت با بیان اینکه افزایش قیمت شیر در راستای مطالبه کارخانجات لبنی براساس مصوبه ستاد تنظیم بازار صورت گرفت، گفت: نرخ جدید لبنیات بر اساس استانداردهای قیمت‌گذاری سازمان حمایت و با رعایت حقوق مصرف‌کنندگان تعیین شد. محمدصادق مفتح، با اشاره به اینکه ستاد تنظیم بازار بخشنامه‌ای مبنی بر عدم افزایش قیمت شیر خام تا پایان تیرماه امسال را مصوب نکرده است، اظهار کرد: قیمت شیر با توجه به مطالبات کارخانجات در پی افزایش هزینه‌های تولید و نیروی انسانی و مالیات ارزش افزوده افزایش یافته است. وی افزود: پیشنهادات کارخانجات در ستاد تنظیم بازار مطرح شد و در نهایت افزایش قیمت با در نظرگرفتن نرخ نهاده‌های دامی و استانداردهای سازمان حمایت مورد تصویب اعضا قرار گرفت. قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه در قیمت‌های جدید شیر خام و محصولات لبنی رعایت حقوق مصرف‌کنندگان در جایگاه ویژه‌ای قرار دارد، گفت: سازمان حمایت با توجه به استانداردهای قیمت‌گذاری تمام تلاش خود را برای رعایت حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان انجام خواهد داد و در این مسیر ضابطه قیمت‌گذاری سازمان حمایت قیمت‌های جدید شیر تعیین خواهد شد.

اعزام ۵هزار کارگر به خارج برای امسال هدف‌گذاری شد

● **تسنیم:** معاون توسعه اشتغال و کارآفرینی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به فعالیت ۶۰ کاریابی بین‌المللی در کشور گفت: برای سال‌جاری اعزام پنج‌هزار نفر به خارج از کشور را هدف‌گذاری کرده‌ایم. علی‌اکبر لبافی، با اشاره به اینکه کاریابی‌های خارجی یک انجمن صنفی دارند که مسایل آنها را دنبال می‌کند، گفت: انجمن صنفی کاریابی‌ها شناسایی فرصت‌های شغلی کشورهای مختلف و همچنین قراردادهای چندجانبه نیروی کار را دنبال می‌کند. وی با تاکید بر اینکه برای اعزام نیرو به خارج از کشور آموزش‌های مهارتی متناسب با استانداردهای جهانی ضرورت دارد، عنوان کرد: برای سال‌جاری هدف‌گذاری شده تا پنج‌هزار نفر در زمینه‌های مختلف متناسب با نیاز کشورها به خارج از کشور اعزام شوند. لبافی از انعقاد تفاهمنامه با نهادهای مختلف نظیر سازمان توسعه تجارت خبر داد و اظهار کرد: تفاهمنامه‌ای از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با سازمان توسعه تجارت و انجمن صنفی کاریابی‌ها نهایی شده که به‌زودی با امضای آن موضوع اعزام نیروی کار خارجی پیگیری خواهد شد. وی همچنین با اشاره به مکاتبه با سازمان حج و زیارت، دفاتر هواپیمایی و سازمان هلال‌احمر افزود: درصدد هستیم تا نیروی کار برای حجاج ایرانی که به کشور عربستان می‌روند را تامین کنیم تا بتوانند به حجاج ایرانی خدمات ارایه کنند.

تفاوت میزان ارزی که برای گندم خارجی و داخلی خرج شد — منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس

سال	قیمت تضمینی گندم (ریال)	حداقل قیمت گندم (ریال)	اختلاف قیمت (ریال)	قیمت گندم وارداتی	میزان خرید تضمینی (میلیون‌تن)	یارانه پرداختی (میلیارد تومان)
۱۳۸۵	۲۰۵۰	۲۰۶۵	۱۵	۱۵۵	۱۰/۵	۵۲۵
۱۳۸۶	۲۰۵۰	۲۳۱۰	۲۶۰	۱۷۸	۱۱/۵	۳۰۱
۱۳۸۷	۲۸۰۰	۲۷۳۵	۴۸۵	۳۴۷	۳/۹	-۲۶۵
۱۳۸۸	۳۰۵۰	۳۴۳۸	۳۸۸	۲۴۸	۹/۴	۵۳۱
۱۳۸۹	۳۳۰۰	۳۸۱۰	۵۱۰	۲۳۳	۱۱/۲	۱۰۸۶
۱۳۹۰	۳۶۰۰	۴۱۷۵	۵۷۵	۳۰۰	-	-
۱۳۹۱	۴۲۰۰	۵۰۵۲	۸۵۲	۱۳۳۰	۲/۱	-
۱۳۹۲ (تا تیر ماه)	۷۲۰۰	۸۲۰۰	۱۰۰۰	۲۴۰۰	۳/۸	-

نرخ خرید تضمینی پایین، کشاورزان را به سمت قاچاقچیان سوق می‌دهد

سه‌میلیارددلار خرج واردات گندم شد

شرق، فرزانه طهرانی: از ابتدای سال ۱۳۹۱ تا پایان خرداد سال جاری هفت‌میلیون‌و۵۹۵هزارتن گندم به ارزش دومیلیاردو۹۵۷میلیون‌دلار به کشور وارد شده است. در صورتی که دولت سیاست‌های خودکفایی این محصول را به درستی اجرا می‌کرد؛ خرید همین میزان گندم با نرخ تضمینی تعیین شده، رقمی حدود ۸۰۰میلیون‌دلار هزینه برای دولت برجای می‌گذاشت که کمتر از نیمی از دلارهای خرج شده برای واردات گندم در مدت یاد شده است.

در واقع سیاست نرخ تضمینی گندم در سال‌های گذشته به مفهوم اعلام نخریدن گندم از کشاورزان و کنارکشیدن دولت از اجرای قانون خرید تضمینی بود. نتیجه سیاست‌های غیرحمایتی دولت هم قاچاق گندم ایران به کشورهای همسایه مثل عراق، فروش گندم به دلالان و عرضه این محصول استراتژیک به دامداری‌ها شد. آنچه دولت به‌عنوان قیمت تضمینی در سال‌های گذشته اعلام کرده است بر اساس هزینه ارزش اجاره‌بهای زمین، سود سرمایه در گردش و ارزش نیروی کار بوده و در این قیمت‌ها سودی برای تولیدکننده در نظر گرفته نشده است. موید این موضوع نیز غیر اقتصادی‌شدن سیستم اجاره‌داری زمین برای تولید گندم است. در حال حاضر کمتر کسی حاضر به اجاره زمین برای کاشت گندم است، چراکه بیشتر درآمد حاصله پس از کسر هزینه‌های کاشت، داشت و برداشت به اجاره زمین تعلق گرفته و درآمد چندانی برای تولیدکننده باقی نمی‌ماند.

باید در نظر بگیریم که رقم ۷۲۰تومانی که دولت برای خرید گندم داخلی پس از بارها تجدیدنظر تعیین کرد تنها به گندم‌های درجه یک و پاک تعلق می‌گیرد و باقی تولیدات بر حسب میزان آفات و افتی که دارد؛ ارقام پایین‌تری را دریافت می‌کند. بر اساس گزارش شرکت بازرگانی ایران سالانه تنها ۱۰درصد از تولیدات کشاورزان ارقام درجه یک بوده و توانسته رقم ۷۲۰تومان را از آن خود کند. حال با این توضیح کاملا مشخص می‌شود که چرا کشاورزان تمایل دارند تولیدات خود را به دلالان عرب با قیمت ۹۰۰تومان در کیلو به فروش برسانند. اعراب هم که گندم ۹۰۰تومانی ایرانی با توجه به کیفیت بالای آن از گندم‌های خارجی ارزان‌تر تمام می‌شود؛ به صورت قاچاق تولیدات ایران را روانه کشورهای خشک خود می‌کنند. پیش از این، ناصر توکلی، معاون امور تولیدات گیاهی وزیر جهاد کشاورزی گفته بود: خریداران عراقی برای پیش‌خرید گندم کشاورزان این استان، دو برابر قیمت خرید تضمینی دولت پیشنهاد کرده‌اند. به گفته وی، در استان کرمانشاه چنین پیشنهادهایی از طرف دلالان عراقی مطرح شده، اما با توجه به اینکه خرید و فروش گندم در داخل به نفع کشور است، وزارت جهاد کشاورزی به عنوان متولی تولید، اعلام کرده است که کشاورزان می‌توانند حداقل ۹میلیون‌تن گندم به دولت بفروشند و هیچ مشکلی از نظر تولید این محصول وجود ندارد.

عکس: مهرداد شریفی

حمایت‌های اشتباهی

اگرچه انگیزه کشاورزان از فروش گندم تولیدی‌شان به قاچاقچیان کاملا مشخص است اما برای تصمیمات دولت برای تعیین نرخ پایین گندم داخلی و خرید گندم‌های خارجی با دو برابر قیمت، هیچ دلیلی کشف نشده است. سال گذشته دولت ابتدا قیمت ۳۸۰تومان و بعد از انتقادات زیاد قیمت ۴۲۰تومان را برای خرید تضمینی گندم اعلام کرد. قیمت پایین خرید تضمینی گندم در سال گذشته باعث شد گندم‌های تولیدی به جای دولت به دلالان فروخته شده یا به دلیل بالابودن قیمت نهاده‌های دامپروری، خوراک دام‌ها شود. در نهایت ماحصل تصمیم دولت برای نرخ گندم در سال گذشته منجر به آن شد که به‌رغم تولید ۱۴میلیون‌تن گندم در کشور تنها دومیلیون‌وصدهزارتن توسط شرکت بازرگانی دولتی خریداری شده و نزدیک به هفت‌میلیون‌تن از نیاز کشور به این محصول از طریق واردات تامین شود. برای این میزان خرید، ۸۲۹میلیاردتومان یا ۲۴۳میلیون‌دلار صرف شد. امسال هم دولت سه‌میلیون‌و۸۰۰هزارتن گندم داخلی را با قیمت ۷۲۰تومان خریداری کرد که به این ترتیب از ابتدای سال گذشته تاکنون ۸۰۲میلیون‌دلار برای گندم داخلی هزینه شده است. البته این ارقام در حالت خوشبینانه و با فرض اینکه تمام تولیدات کشاورزان با قیمت گندم درجه یک یعنی ۷۲۰تومان در کیلو خریداری شده باشد؛ از سوی دولت پرداخت شده است. وقتی این رقم را مقایسه می‌کنیم با ارزی که دولت برای واردات گندم خارجی هزینه کرده، سیاست‌های ضدحمایتی دولت مشخص می‌شود.

غذای دام‌ها گران‌تر از گندم خوراکی انسان

هاشمی نماینده کشاورزان آذربایجان‌شرقی با بیان اینکه کشاورزان به دلیل پایین‌بودن قیمت خرید تضمینی گندم، راغب نیستند گندم خود را به دولت بفروشند، گفت: گندم خریداری شده توسط واسطه‌ها که در واقع از چرخه تولید نان خارج می‌شود، به واحدهای دام و طیور یا صنایع غذایی فروخته شده است. بالابودن قیمت خوراک دام و طیور در کشور که به بیش از دو برابر افزایش یافته بود، دامداران را مجبور کرد که برای تغذیه دام‌های خود از گندم که بهای بسیار کمتری نسبت به خوراک دام داشت استفاده کنند. در حالی که سال گذشته قیمت خوراک دام سویا به بیش از یک‌هزارتومان رسیده بود، اما در همان حال قیمت گندم ۴۲۰تومان بود و کشاورزان بخش زیادی از گندم تولیدی را به دام‌های خود دادند یا به دامداران فروختند. اغلب در سال‌هایی که قیمت تضمینی گندم، بالاتر از قیمت گندم دامی باشد تولیدکنندگان گندم، فروش به دولت را انتخاب می‌کنند و صرفا بخشی از گندم با کیفیت پایین که امکان فروش آن به دولت نیست را با قیمتی کمتر از قیمت تضمینی برای خوراک دام به فروش می‌رسانند. دامنه جانشینی گندم به جای ذرت در جیره غذایی طیور، متاثر از کاهش عرضه یا افزایش شدید قیمت ذرت و ارزان‌تر تمام‌شدن گندم تا ۱۰درصد است. اما مصرف گندم به جای جو در دامداری‌ها مشکلات مصرف گندم در مرغداری‌ها را ندارد و اغلب قیمت جو بر میزان مصرف آن تاثیرگذار است.

سایه هدفمندی بر سر هزینه‌ها

در کنار سیاست‌های خرید تضمینی و عدم حمایت دولت، آثار افزایش هدفمندی یارانه‌ها بر افزایش هزینه‌ها نیز در دو سال اخیر به شدت مشهود بوده است. هرچند افزایش حامل‌های انرژی در بخش کشاورزی چندان چشمگیر نبوده است اما آثار غیر مستقیم اجرای این قانون دو تا سه برابر آثار مستقیم آن است. مواردی مانند هزینه حمل تا مراکز تحویل، برداشت و جمع‌آوری محصول، سمپاشی و اجاره سمپاش، بارگیری و تخلیه گندم، کودپاشی، هزینه حمل سوخت به سر مزرعه و... از مواردی است که متاثر از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها با افزایش هزینه روبه‌رو شده‌اند. به عنوان نمونه هزینه حمل‌ونقل گندم از مزرعه تا محل تحویل، حدود سه‌برابر شده است. به این ترتیب اگر آثار مستقیم را حداقل دو برابر در نظر بگیریم مجموع آثار اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در افزایش هزینه تولید یک کیلوگندم در سال شروع هدفمندی، بیش از ۷۰تومان بوده است. این درحالی است که در سال مورد اشاره، بخشی از مراحل تولید با هزینه حمل انرژی قبل از اجرای قانون صورت گرفته است. برآوردها نشان می‌دهد که آثار اجرای این قانون بر افزایش هزینه‌ها در سال پس از آن و سال جاری که همه مراحل تولید گندم و از جمله کشت در پاییز، مشمول قیمت‌های جدید شده؛ بسیار قابل ملاحظه است.

نگاه

حذف ارز مرجع موجب گرانی کالاها نمی‌شود

● **مهر:** رییس کل بانک مرکزی از افزایش ۶۰ تا ۶۵درصدی میزان ذخایر ارزی کشور در سال‌های اخیر خبرداد و با اعلام اینکه حذف ارز مرجع به هیچ‌عنوان به‌معنی افزایش قیمت کالاها نیست، گفت: تغییر نرخ ارز تاثیری بر قیمت کالاها ندارد و پیش‌بینی‌های لازم برای تامین نیازهای مالی کالاهای اساسی و دارو در نظر گرفته شده است. محمود بهمنی با بیان اینکه میزان ذخایر ارزی کشور در سال‌های اخیر شاهد افزایش ۶۰ تا ۶۵درصدی است، عنوان کرد: افزایش ذخایر ارزی کشور نسبت به سال‌های گذشته به‌طور چشمگیری افزایش داشته است. رییس کل بانک مرکزی با اشاره به تشکیل صندوق توسعه ملی عنوان کرد: در حال حاضر نزدیک به ۴۰میلیارددلار از منابع ارزی کشور در این صندوق ذخیره شده است؛ علاوه بر آن میزان ذخایر خود بانک مرکزی هم به‌طور چشمگیری افزایش یافته است. موضوع اعلام ذخایر ارزی کشور محرمانه است و به هیچ عنوان آن را اعلام نمی‌کنم. حذف ارز مرجع به هیچ عنوان به‌معنی افزایش قیمت کالاها نیست. وی با تاکید بر این موضوع که حذف ارز مرجع برای کالاهای اساسی و دارو کاملا براساس قانون است، گفت: این موضوع در قانون بودجه در نظر گرفته شده و ابلاغ شده و بانک مرکزی هم براساس قانون بودجه به آن عمل می‌کند. ما ارز مرجع را حذف می‌کنیم اما به هیچ عنوان نمی‌گذاریم که قیمت کالاها افزایش یابد. بهمنی تصریح کرد: در مجموع تغییر نرخ ارز تاثیری بر قیمت کالاها ندارد زیرا در قانون بودجه پیش‌بینی‌های لازم برای تامین نیازهای مالی کالاهای اساسی و دارو در نظر گرفته شده است.

سکه و ارز در بازار سه‌شنبه تهران

● نرخ فروش هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید روز سه‌شنبه یک‌میلیون و صدهزارتومان، طرح قدیم یک‌میلیون و ۶۰هزارتومان، نیم‌سکه ۵۸۲هزارتومان، ربع‌سکه ۳۸۲هزارتومان و گرمی ۲۵۲هزارتومان اعلام شد. همچنین نرخ هر گرم طلای زرد ۱۸عیار در بازار داخلی ۱۰۲هزارتومان و نرخ هر اونس طلا در بازارهای جهانی هزارو۲۵۵دلار است. در همین حال، صرافان بازار ارز نرخ هر دلار آزاد را برای فروش سه‌هزارو۳۲۰تومان، هر یورو را چهارهزارو۳۲۰تومان و هر پوند را پنج‌هزارو۵۰تومان اعلام کردند.

معرفی

میانه‌روی بر فرازِ «صنعت و توسعه» تیرماه

اولین شماره ماهنامه صنعت و توسعه پس از پیروزی حسن روحانی در انتخابات به عکسی از شادمانی پیروزمندانه رییس‌جمهور منتخب اختصاص پیدا کرده است. نویسندگان و تحلیلگران این نشریه معتقدند نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری، پیروزی میانه‌روی و محاق تندروی بوده و اظهار امیدواری کرده‌اند اصلاحات لازم در حوزه‌های مختلف به عمل بیاید. در بخشی دیگر نگاهی شده به واکنش جهانی پس از پیروزی حسن روحانی و تحلیلگران نشریه استقبال صورت‌گرفته را با عنوان خوشبینی محتاطانه توصیف کرده‌اند. یکی از مطالب خواندنی این پرونده، ترجمه مطلبی از ولی نصر است که در شماره اخیر فارین پالیسی منتشر شده است.

گزارش ویژه این شماره به درس‌هایی از ظهور و پایان احمدی‌نژاد اختصاص داشته و در آن نمونه‌هایی از رفتارهای غلط دولت و غفلت‌های احمدی‌نژاد و اصولگرایان مورد اشاره قرار گرفته است. پرونده اصلی این شماره به موضوع ایران پس از انتخابات اختصاص دارد. در این پرونده زمینه‌های پیروزی اصلاح‌طلبان، واکاوی تحرکات اصولگرایان و دلایل بن‌بست طرفداران تغییر وضع موجود مورد بررسی قرار گرفته و در گزارشی چالش دولت‌ها در واپسین ماه‌های قدرت با مروری مقایسه‌ای بر سه دولت هاشمی، خاتمی و احمدی‌نژاد ارزیابی شده است. در شماره ۶۳ ماهنامه صنعت و توسعه که به قیمت ۳۵۰۰تومان روی پیشخوان قرار گرفته مطالبی از سعید لیلاز، محمد هاشمی، ناصر فکوهی، صادق زیباکلام، ولی نصر، هادی خانیکی، علی ربیعی، وحید محمودی، سعید معیدفر و دیگر کارشناسان سیاسی - اقتصادی دیده می‌شود.

www.sharghdaily.ir